

Kerncijfers landbouw

DE LANDBOUW IN BELGIË IN CIJFERS

2015

De Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium maakt deel uit van de Federale Overheidsdienst Economie.

Via tal van kanalen en producten geven we een beeld in cijfers van de toestand van ons land.

U vindt een keuze uit onze gegevens en al onze publicaties in downloadbare vorm op **onze website: www.statbel.fgov.be.**

Onderwijsinstellingen kunnen bijkomende exemplaren van «Kerncijfers landbouw 2015» bestellen via een **mail naar statbel@economie.fgov.be.**

Tenzij anders vermeld onderaan een tabel of grafiek werden de gegevens hierna verzameld en berekend door de **Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium van de FOD Economie**.
Overnemen mag mits het duidelijk en nauwkeurig vermelden van de bron.

Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium

North Gate III - Koning Albert II -laan 16, 1000 Bruxelles | tel. 02 277 51 11

E-mail : statbel@economie.fgov.be

Verantwoordelijke uitgever : Nico Waeyaert
Directeur-generaal

Woord vooraf

«Kerncijfers landbouw 2015» biedt een overzicht in cijfers van de huidige situatie en de recentste evoluties in de landbouw in ruime zin, inclusief visvangst en bosbouw, met al de fysische, demografische en economische aspecten ervan.

Verschillende andere aspecten die te maken hebben met de landbouw komen eveneens aan bod, zoals uitgaven voor voeding of de economische betekenis van de landbouw en de voedselindustrie.

Belangrijke opmerking: Om de landbouwenquête administratief te vereenvoudigen, is de editie van 2011 niet meer gebaseerd op de landbouwers die hebben deelgenomen aan de landbouwtelling van 2010, maar op de landbouwers die een 'verzamelaanvraag' hebben ingediend bij het Vlaams Gewest of een 'déclaration de superficie' bij het Waals Gewest. Dat heeft gevolgen voor het aantal landbouwbedrijven in ons register. In bepaalde gevallen wordt een 'productie-eenheid', die tevoren als een bedrijf werd beschouwd, nu opgenomen in een aangifte op een hoger beheersniveau. De oppervlakten en de veestapel die bij die oude eenheid hoorden, verdwijnen niet uit de resultaten maar worden opgeteld bij andere aangiften. Het voornaamste gevolg daarvan is een vermindering van het aantal landbouweenheden (of bedrijven) in het register. Die vermindering van administratieve aard voegt zich dit jaar bij de evolutie van de opheffingen en oprichtingen van bedrijven. In 2011 is er dus een chronologische breuk in het register van landbouwbedrijven.

Bovendien is de referentieperiode voor dierenstatistieken (runder- en varkensstapel, pluimvee) veranderd in 2014. Voor 2013 hebben de statistieken betrekking op de situatie in mei. Voor 2014 is de referentieperiode oktober/november. Dat vloeit voort uit het vereenvoudigingsproces van onze enquêtes en in het bijzonder uit het afschaffen van de algemene enquête van mei. Ook de databron is geëvolueerd, aangezien de administratieve databanken maximaal benut worden.

Voor 2014 komen de statistieken van de runderstapel uit de Sanitel-databank en niet langer uit de enquête van mei. Voor pluimvee werd er in november 2014 een enquête gehouden bij een representatieve steekproef van pluimveehouders (de referentiedatum is 15 oktober). De statistieken van de varkensstapel worden opgesteld door enquêtegegevens te combineren met Sanitel-gegevens. Het totaal aantal varkens en het totaal aantal van de drie grote categorieën (biggen, mestvarkens en fokvarkens) komen van Sanitel. Voor de subcategorieën worden er opsplitsingscoëfficiënten toegepast binnen de categorieën 'mestvarkens' en 'fokvarkens'. Deze coëfficiënten worden opgesteld op basis van een enquête bij een representatieve steekproef van varkenskwekerijen en vestmesterijen, die eveneens in november 2014 werd uitgevoerd.

Inhoud

1. <i>Overzicht</i>	p.6
2. <i>Productiemiddelen</i>	p.10
3. <i>Productie</i>	p.14
4. <i>Consumptie, prijzen en inkomen</i>	p.22
5. <i>Landbouw in de Belgische economie</i>	p.30
6. <i>Focus: biologische landbouw</i>	p.34

Op de website <http://www.statbel.fgov.be>
vindt u de elektronische versie van de
Kerncijfers landbouw 2015.

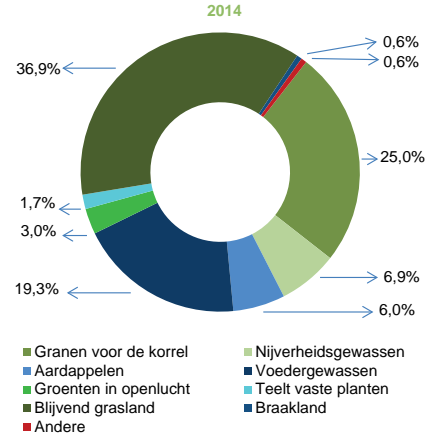
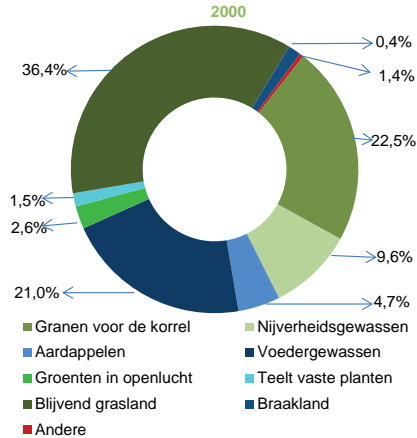
1. Overzicht

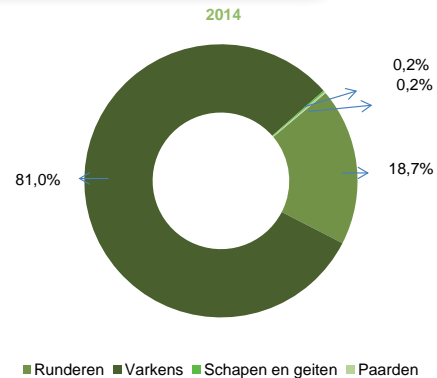
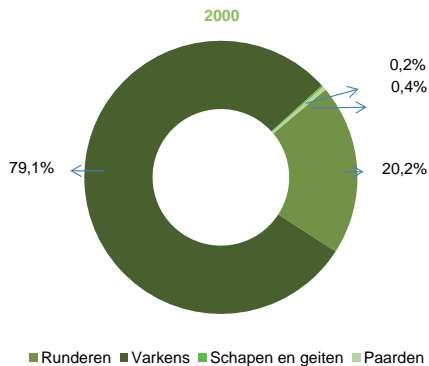
Kenmerkend voor de Belgische landbouwsector is de structurele afname van het aantal landbouwbedrijven en de daarmee gepaard gaande concentratie van gronden. In 34 jaar tijd, van 1980 tot 2014, verdween 67% van de landbouwbedrijven in ons land. In het Vlaams en het Waals Gewest verdwenen ze aan hetzelfde tempo (gemiddeld -3,3% per jaar). Over dezelfde periode is de gemiddelde bedrijfsoppervlakte bijna verdriedubbeld. Ook de werkgelegenheid in de landbouw gaat achteruit: in de sector is 60 % van de banen verloren gegaan.

De landbouwsector zou echter weer een essentiële rol kunnen spelen gezien de toekomstige milieu- en energie-uitdagingen. Zo voert de landbouw in strikte zin ruim zesmaal meer uit dan het aandeel in het bbp; als ook de voedingsrijverheid meegerekend wordt, is dat zelfs twaalfmaal meer.

Belang van de verschillende teelten (in ha)

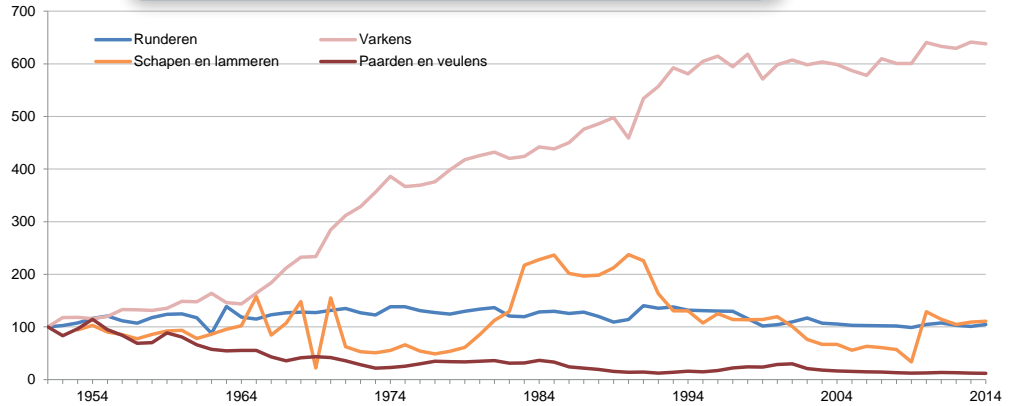

Belang van de geslachte dieren per diersoort (geslacht gewicht in %)

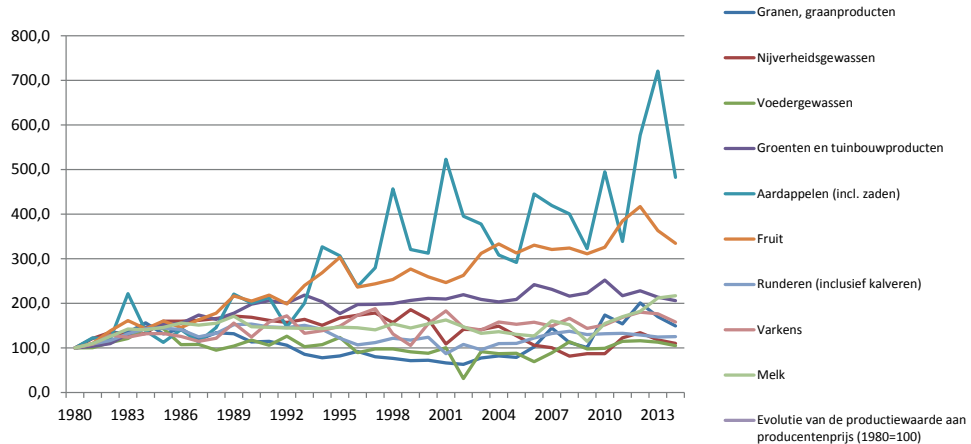

Evolutie van het aantal geslachte dieren (1951=100)

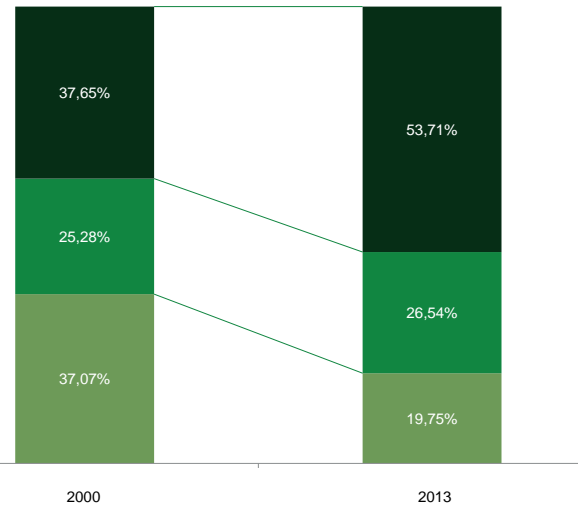
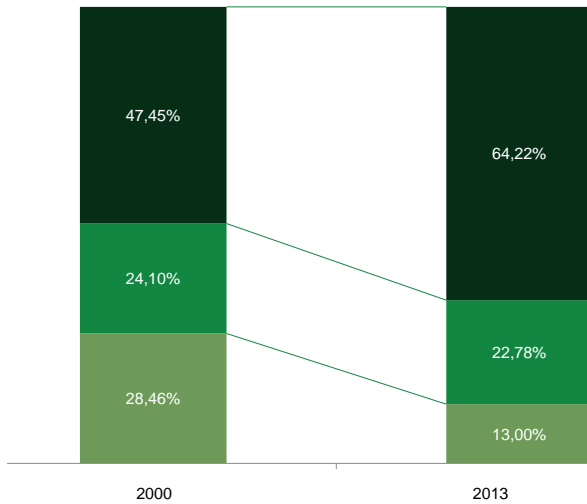

Evolutie van de productiewaarde aan producentenprijs (1980=100)

Evolutie van het aantal bedrijven volgens de oppervlakte cultuurgrond (OCG) in het Waalse Gewest tussen 2000 en 2013

Evolutie van het aantal bedrijven volgens de oppervlakte cultuurgrond (OCG) in het Vlaamse Gewest tussen 2000 en 2013

■ 0 tot minder dan 10 ha ■ 10 tot minder dan 30 ha ■ 30 ha en meer

■ 0 tot minder dan 5 ha ■ 5 tot minder dan 15 ha ■ 15 ha en meer

2. Productiemiddelen

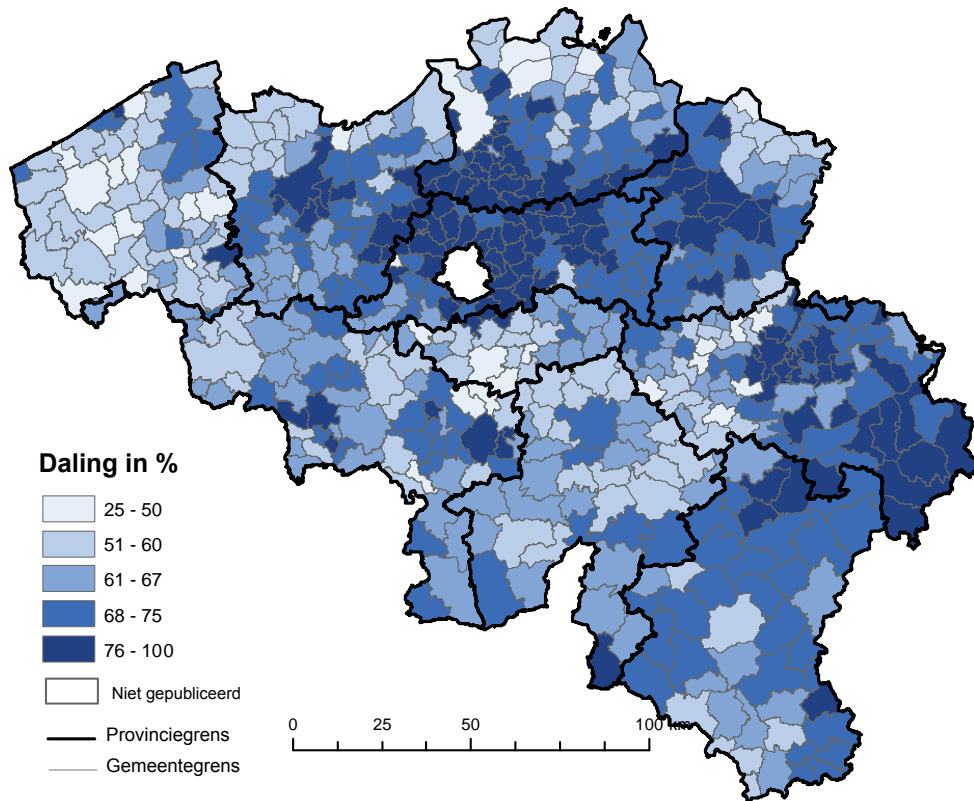

Het aantal land- en tuinbouwbedrijven in België daalt ieder jaar. De totale oppervlakte van alle bedrijven samen neemt echter minder snel af. De land- en tuinbouwbedrijven worden met andere woorden gemiddeld alsmaar groter. In vierendertig jaar tijd is de gemiddelde oppervlakte van de bedrijven bijna verdriedubbeld, zowel in Vlaanderen (van 8,4 ha in 1980 tot 25,5 ha in 2014) als in Wallonië (van 20,8 ha tot 55,4 ha). Er is dus een verschuiving in het relatieve gewicht van de verschillende oppervlakteklassen (zie grafiek op pagina 9). Dat toont aan dat de productiemiddelen geconcentreerd worden.

In België is maar een klein percentage van de beroepsbevolking actief in de landbouw. Bij de arbeidskrachten is sinds drie decennia een dubbele evolutie merkbaar in de Belgische landbouwbedrijven: enerzijds is er een zeer lichte stijging van het aantal werknemers per bedrijf (van 1,63 in 1980 tot 1,97 in 2013), anderzijds is er vooral een steeds belangrijker aandeel niet-familiale arbeidskrachten (van 3,9% in 1980 tot meer dan 20% in 2013).

Parallel daarmee is het aantal tractoren en ander landbouwmaterieel spectaculair toegenomen.

Evolutie van het aantal landbouwbedrijven per gemeente van 1980 tot 2013

Aantal bedrijven, oppervlakte en arbeidskrachten (1980, 1990, 2000, 2010, 2012-2014)

België	1980	1990	2000	2010	2012	2013	2014
Aantal bedrijven *	113.883	87.180	61.926	42.854	38.559	37.761	37.194
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	1.418.121	1.357.366	1.394.083	1.358.019	1.333.913	1.338.566	1.333.398
Arbeidskrachten (effectief)	185.134	142.272	107.399	80.944	75.589	74.510	-
Niet-familiale arbeidskrachten, regelmatig tewerkgesteld	7.139	7.791	9.962	14.437	15.529	15.443	-
Arbeidskrachten/bedrijf	1,63	1,63	1,73	1,89	1,96	1,97	-
Vlaanderen	1980	1990	2000	2010	2012	2013	2014
Aantal bedrijven *	75.898	57.934	41.047	28.331	25.217	24.884	24.300
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	634.397	603.896	636.876	616.866	618.183	622.738	618.650
Arbeidskrachten (effectief)	124.658	96.015	74.695	56.575	52.302	51.583	-
Niet-familiale arbeidskrachten, regelmatig tewerkgesteld	5.140	6.223	8.121	11.296	12.439	12.329	-
Arbeidskrachten/bedrijf	1,64	1,66	1,82	2,00	2,07	2,07	-
Wallonië	1980	1990	2000	2010	2012	2013	2014
Aantal bedrijven *	37.843	29.178	20.843	14.502	13.301	12.832	12.894
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	783.165	752.743	756.725	740.885	713.812	713.606	714.749
Arbeidskrachten (effectief)	60.141	46.076	32.614	24.315	23.214	22.849	-
Niet-familiale arbeidskrachten, regelmatig tewerkgesteld	1.883	1.494	1.806	3.106	3.048	3.067	-
Arbeidskrachten/bedrijf	1,59	1,58	1,56	1,68	1,75	1,78	-

* Opmerking: voor wat het aantal bedrijven betreft, zie waarschuwing in woord vooraf op pagina 3 met betrekking tot de verandering van register van landbouwbedrijven.

Landbouwtractoren: aantal en nieuwe inschrijvingen (1977, 1987, 2000, 2011-2013)

	1977	1987	2000	2010	2012	2013*
Aantal	114.517	146.550	162.123	177.989	182.056	183.638
Nieuwe inschrijvingen	N/A	9.817	8.964	10.692	11.788	32.795

* De sterke toename van de inschrijvingen komt door de tweedehandstractoren en door de invoering van de rode G-nummerplaat ("fiscale kentekenplaat")

3. Productie

Wat de vruchtwisseling betreft, kent de evolutie van de laatste jaren een sterke groei van de granen tot in 2008 en daarna een dalende trend. We zien ook een spectaculaire – maar verwachte – achteruitgang van de oppervlakte braakland, die zich in 2014 voortzette. De oppervlakte suikerbieten is eveneens sterk verminderd, maar die afname is sinds vier jaar aanzienlijk vertraagd. De afname van suikerbieten is vooral de aardappelen ten goede gekomen. Sinds 1980 kende de aardappelteelt de sterkste progressie wat productiewaarde betreft (zie grafiek pagina 8). Bij de vleesproductie merken we in het aantal geslachte dieren de laatste tien jaar een betrekkelijke stabiliteit van rundvlees (waarbij het aandeel koeien toeneemt). De slachtingen van varkens namen tussen 2006 en 2010 sterk toe. Sindsdien bleef het cijfer relatief stabiel, met niettemin aanzienlijke schommelingen van jaar tot jaar. Voor gevogelte kende 2013 in België een duidelijke productiedaling; in 2014 was er dan weer een nooit eerder bereikt productieniveau.

Bij de zeevisserij valt op dat de totale aanvoer tot 2008 ongeveer gelijk bleef, maar in 2009 en 2010 een aanzienlijke daling kende. Na een opleving in 2011 en 2012 was er in 2013 opnieuw een sterke afname vast te stellen. De schommelingen van jaar tot jaar zijn belangrijk, want in 2014 stegen de vangsten terug sterk (+20% vergeleken met het jaar voordien). Ook qua samenstelling zijn er grote verschuivingen. De hoeveelheid geloste kabeljauw is sinds 2000 met twee derden verminderd. De gemiddelde prijs, niet verwonderlijk, nam over dezelfde periode toe met meer dan 30%.

Landbouwoppervlakte (2000, 2009-2014)

	2000	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Teelten (ha)							
Granen voor de korrel	313.485	344.992	339.102	327.679	341.822	337.910	333.577
Wintertarwe	200.600	198.243	206.282	182.709	205.260	186.062	193.670
Wintergerst	40.349	48.200	40.512	39.641	42.639	42.972	43.163
Korrelmaïs	35.783	66.670	62.531	72.025	67.217	73.955	62.824
Nijverheidsgewassen	133.307	96.351	92.491	94.162	91.995	93.667	91.975
Suikerbieten	90.858	62.740	59.303	62.199	61.165	60.191	58.602
Aardappelen	65.844	73.723	81.760	82.341	66.975	75.315	80.370
Droog geoogste peulvruchten	2.215	1.655	2.053	2.947	1.696	1.672	1.979
Voedergewassen	266.147	271.557	267.409	269.405	251.710	258.554	256.822
Voedermaïs	168.892	180.251	176.313	173.540	170.471	177.457	178.123
Tijdelijke weiden	84.764	79.675	79.350	80.349	71.268	70.702	68.038
Groenten in openlucht	34.829	40.320	40.941	39.994	39.118	39.654	43.525
Teelt vaste planten	20.642	21.629	21.674	21.661	22.008	22.271	22.260
Permanente weiden	506.946	501.573	499.687	488.924	507.237	498.195	492.042
Teelten in serres	2.015	2.126	2.940	1.819	1.896	1.980	1.979
Braakland	20.097	10.089	9.592	7.307	8.481	8.462	8.037

Totaal aantal geslachte dieren (2000, 2014)

Categorieën dieren	Geslacht gewicht (kg)		Aantal	
	2000	2014	2000	2014
Totaal van de geslachte dieren*	1.314.493.753	1.381.094.616	12.050.991	12.827.687
Totaal van de runderen	266.136.527	257.666.257	809.545	835.331
Kalveren	44.451.980	55.508.444	277.396	342.941
Totaal van het grootvee	221.684.547	202.157.813	532.149	492.390
Ossen	484.706	36.187	1.113	88
Stieren	104.181.656	79.911.160	237.820	169.881
Koeien	103.296.755	119.607.331	258.109	314.051
Vaarzen	13.721.430	2.603.135	35.107	8.370
Totaal van de varkens	1.040.009.196	1.118.325.480	11.091.289	11.855.070
Schape en lammeren	2.656.775	2.436.028	128.324	122.720
Geiten en geitjes	49.374	125.325	2.405	6.320
Paarden en veulens	5.641.881	2.541.526	19.428	8.246
Gevogelte		433.273.240		294.711.446

* zonder gevogelte

Zuivelstatistieken, in miljoen kg (2000, 2013)

Beschrijving		2000	2014
Ophaling	Koemelk van landbouwbedrijven	3.124,5	3.689,4
	Vetgehalte (%)	4,1%	4,0%
	Eiwitgehalte (%)	3,3%	3,4%
Verkregen productie	Consumptiemelk	663,8	718,1
	Room	95,9	219,3
	Aangezuurde melkproducten	213,2	210,8
	Ingedikte melk	80,7	73,0
	Room in poedervorm, poeder van volle en halfvolle melk	69,8	51,2
	Mager melkpoeder	67,0	138,3
	Boter (totaal - in boterequivalent)	121,2	44,1
	Kaas van (zuivere) koemelk	58,2	80,6

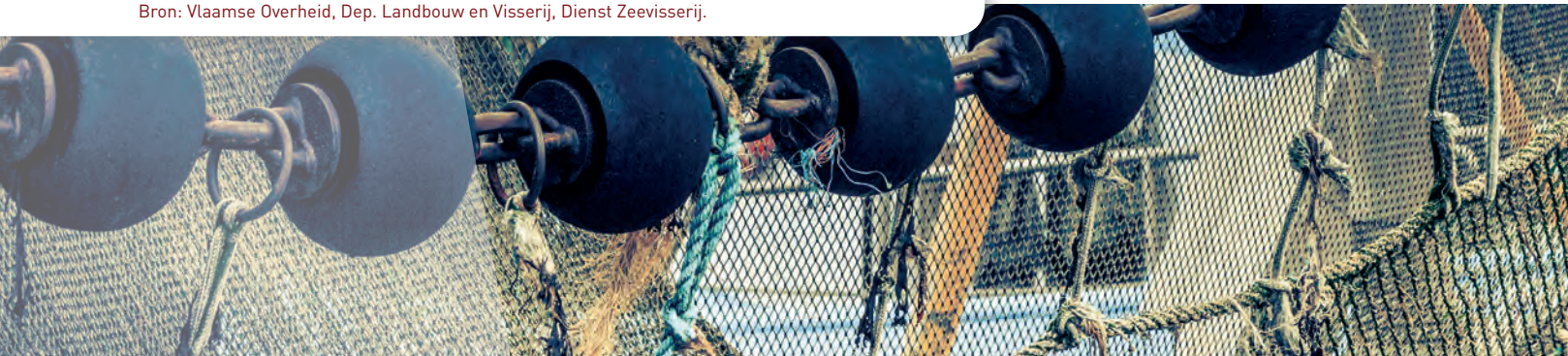

Zeevisserij: vangsten* in ton en waarde en gemiddelde prijzen (2000, 2009-2014)

	2000	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Geloste vis, hoeveelheid (in ton)	17.469	15.441	15.548	16.683	17.340	15.998	19.284
Geloste vis, waarde (in miljoen EUR)	62,5	59,0	64,8	68,9	64,1	56,5	68,1
Vangsten (in ton)							
Kabeljauw	1.697	807	588	647	848	638	1.104
Schol	4.929	3788	3.835	4.836	4.616	4.487	6.783
Tong	3.488	3.506	3.419	3.167	2.745	2.500	3.214
Rog	1.114	1.320	1.253	1.465	1.447	1.283	1.008
Garnaal	325	443	611	328	245	483	528
Gemiddelde prijs in EUR/kg							
Kabeljauw	2,6	2,7	3,3	3,3	2,9	2,8	2,5
Schol	1,7	1,3	1,3	1,4	1,3	1,2	1,3
Tong	8,3	9,2	10,6	11,0	10,3	9,5	9,5
Rog	1,9	2	2,2	2,2	2,0	2,2	2,2
Garnaal	4,4	2,8	2,5	3,0	4,9	4,9	3,8

* Belgische vangst gelost in België.

Bron: Vlaamse Overheid, Dep. Landbouw en Visserij, Dienst Zeevisserij.

Veestapel (2000, 2009-2014)							
	2000	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Dieren (x 1.000)							
Runderen	3.042	2.600	2.593	2.560	2.484	2.433	2.477
Melkkoeien	594	504	500	488	485	505	519
Zoogkoeien	509	479	476	469	469	424	436
Varkens	7.369	6.321	6.430	6.521	6.634	6.481	6.350
Mestvarkens > 50 kg	2.749	2.799	2.882	2.955	3.051	3.075	2.923
Fokvarkens > 50 kg	734	544	532	523	500	493	455
Schapen	160	126	120	114	119	117	-
Geiten	16	23	22	36	36	39	-
Hoefdieren	32	37	37	36	39	38	-
Pluimvee	40.637	33.240	34.375	36.442	35.618	36.268	33.700
Leghennen	15.232	11.828	11.595	12.292	11.984	11.475	11.894
Vleeskippen	24.498	20.659	21.899	23.084	22.705	23.285	21.161
Konijnen	275	154	150	174	186	-	-

Productie van de landbouwteelten (1998, 2009 - 2014)

in ton	1998	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Granen voor de korrel	2.535.529	3.324.228	3.105.190	2.944.203	3.011.490	3.155.901	3.170.734
Wintertarwe	1.712.215	1.883.872	1.829.178	1.571.201	1.753.128	1.721.486	1.793.055
Wintergerst	335.136	418.212	349.111	319.315	349.644	365.670	376.922
Korrelmaïs (*)	292.326	807.866	745.891	859.692	733.607	837.643	781.027
Nijverheidsgewassen	8.352.121	9.215.035	8.563.043	10.123.641	8.100.207	8.772.170	9.321.997
Aardappelen	2.455.777	3.296.077	3.455.758	4.128.669	2.811.546	3.427.961	4.083.162
Suikerbieten	5.364.649	5.186.179	4.464.778	5.408.977	4.830.430	4.809.265	5.113.371
Koolzaad	19.510	41.669	45.465	52.211	48.431	55.937	53.234
Voedergewassen	8.474.341	8.927.662	8.560.015	8.613.915	7.594.592	8.350.973	9.068.684
Voederbieten	676.396	400.425	373.992	688.893	288.870	350.226	362.554
Voedermaïs (**)	7.595.550	8.519.394	8.177.913	7.918.987	7.301.241	7.996.558	8.696.665
Grasland	2.262.025	1.755.509	1.771.682	1.614.832	1.529.062	1.671.411	-
Tijdelijk afgemaaid grasland	659.042	610.195	571.085	600.288	564.412	579.999	-
Blijvend afgemaaid grasland	1.602.983	1.145.314	1.200.597	1.014.544	964.650	1.091.412	-

Opbrengst van bepaalde teelten (100 kg/ha)

	1998	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Wintertarwe	81,4	95	88,7	86	85,4	92,5	92,6
Wintergerst	72,7	86,8	86,2	80,6	82	85,1	87,3
Korrelmaïs droog geoogst	97,2	117,6	117,2	119,4 (*)	109,1 (*)	113,3 (*)	124,3 (*)
Bewaaraardappelen-variëteit Bintje	421,1	458,2	430,9	532,2	426,8	465,9	520,8
Suikerbieten	569,2	826,6	752,9	869,6	789,7	799,0	872,6
Cichorei voor inuline	394,4	498,2	482,4	543,8	475,6	470,5	-
Voedermaïs - volledige plant	-	483,3	473,7	456,3 (**)	428,3 (**)	450,6 (**)	488,2 (**)
Tijdelijk afgemaaid grasland (alle sneden samen)	83,5	81,2	73,5	76,1	81,5	83,3	-

(*) Inclusief maïs graan geoogst natte en droge.

(**) Inclusief de gemalen kolf.

4. Consumptie, prijzen en inkomen

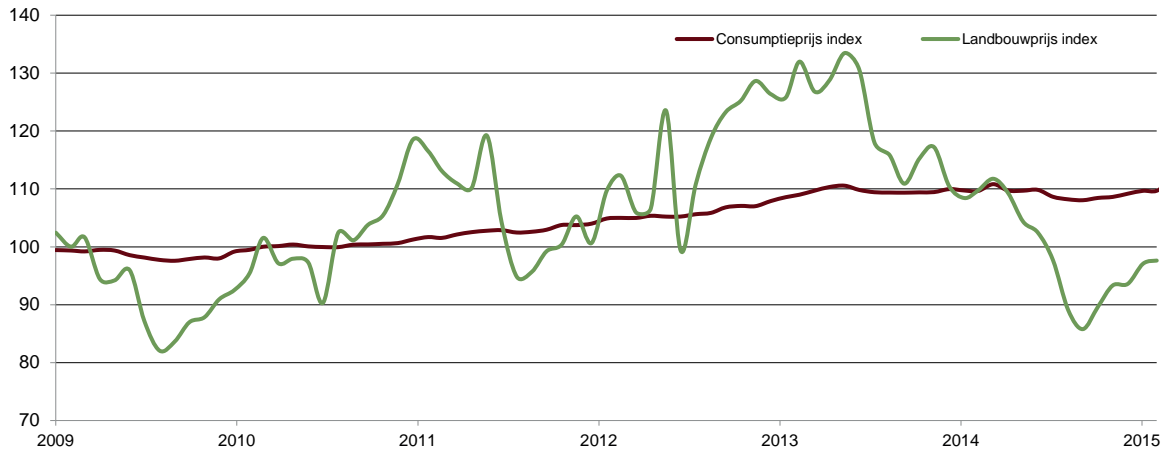
Het aandeel van de uitgaven aan voeding in de totale consumptie is al heel lang aan het dalen. In de laatste dertig jaar nam het aanzienlijk af, van 22% naar 12%. Niet alle producten daalden echter in gelijke mate: het aandeel van brood, vers vlees en charcuterie liep telkens met zowat de helft terug, terwijl ook één categorie aan belang won, de bereide gerechten. Dat heeft uiteraard te maken met veranderingen in onze levensstijl.

Sinds 2000 stegen de voedselprijzen voor de consument met ongeveer 28%, terwijl de afzetprijsindex van de landbouw maar met 19% toenam. Tussen midden 2013 en midden 2014 daalde de afzetprijsindex van de landbouw opnieuw, en kwam hij opnieuw onder het percentage van de consumptieprijsindex uit (met 2010 als referentiejaar). Sinds een dertigtal jaar is de algemene tendens dezelfde, maar de afzetprijsindex van de landbouw kent sterke schommelingen van jaar tot jaar.

Voor gedetailleerde informatie en analyses over de evolutie van de prijzen in de verschillende stadia van de melk-, rundvlees- en varkensvleesketen verwijzen we naar de studies van de werkgroep «Transparantie van de prijzen in de vlees- en melksector».

<http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/landbouw>

Afzetprijnsindex landbouw en globale consumptieprijnsindex (2010=100) (2009-2015)

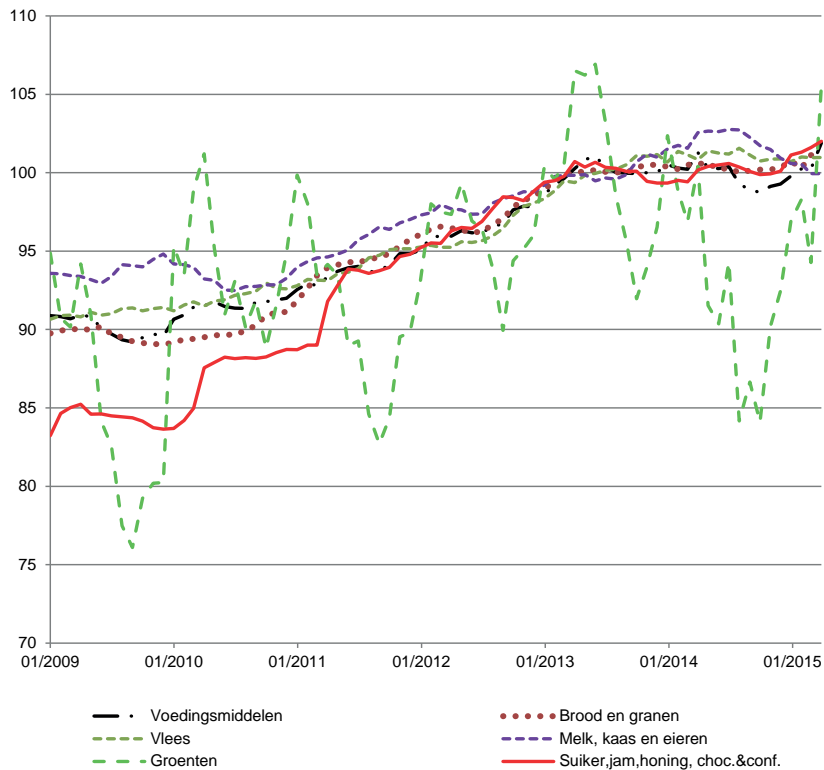
Gemiddelde bestedingen per consumptie-eenheid en per jaar (€) (2012)

Rubrieken	Gemiddelde bestedingen per consumptie-eenheid en per jaar (€)	%
Voedingsmiddelen	1.786	11,9%
Brood, granen, gebak, pasta's, pizza's	346	
Vers vlees, charcuterie	487	
Verse vis, schaaldieren	120	
Melk, kaas, eieren	228	
Oliën en vetten	55	
Fruit	126	
Groenten	188	
Suiker, jam, honing, chocolade en suikerwerk	121	
Overige voedingsproducten	115	
Drank	497	3,3%
Kleding, schoenen	746	5,0%
Wonen, verwarmen, inrichten	5.267	35,0%
Gezondheid	635	4,2%
Vervoer	1.821	12,1%
Communicatie	430	2,9%
Andere diensten	3.863	25,7%

Consumptieprij van enkele basisvoedingsproducten (2013=100) (2009-2015)

Consumptieprijsindexen (basis 2013=100) en inflatie (2009-2015)

2013 = 100	Algemene index (CPI)	Inflatie	Voedingsmiddelen	Brood en granen	Vlees	Melk, kaas, eieren	Fruit	Verse groenten	Aardappelen
2009	90,9	-0,04%	90,1	89,6	91,1	93,7	90,5	85,1	71,3
2010	92,9	2,19%	91,5	90,0	92,1	93,2	92,1	93,8	87,6
2011	96,2	3,53%	93,7	94,1	94,0	95,5	91,1	90,7	83,8
2012	98,9	2,85%	96,5	96,9	96,1	97,9	94,0	95,7	82,1
2013	100,0	1,11%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
2014	100,3	0,02%	99,6	100,3	101,1	102,1	94,0	92,7	85,6
jul-14	100,6	0,34%	100,1	100,3	101,2	102,8	94,4	94,3	94,9
aug-14	100,2	0,02%	98,9	100,0	101,6	102,7	90,2	84,2	87,9
sept-14	100,1	-0,12%	98,5	100,1	101,1	102,3	85,5	86,7	81,3
okt-14	100,2	0,09%	98,4	100,2	100,8	101,7	90,6	84,1	77,6
nov-14	100,1	-0,11%	98,8	100,2	100,9	101,5	88,2	90,2	76,4
dec-14	100,0	-0,38%	99,0	100,3	100,9	100,9	89,7	92,5	75,0
jan-15	99,8	-0,65%	99,5	100,7	100,7	100,6	88,7	96,9	71,9
feb-15	100,3	-0,40%	100,0	100,3	101,0	100,5	93,3	98,3	71,9
maart-15	100,3	-0,40%	99,9	101,1	101,0	99,9	96,6	94,3	72,3
apr-15	100,7	0,29%	101,7	101,1	101,0	99,9	104,5	105,6	87,6

Afzetprijsexindexen in landbouw (2012 - maart 2015)

Basis 2010=100	2012	2013	2014	jan-15	feb-15	maart-15
Landbouwproducten	119,6	122,1	104,1	94,0	97,8	97,8
Plantaardige producten	132,8	131,1	72,4	72,9	82,2	81,3
Granen	143,1	125,3	103,3	105,6	101,6	101,8
Tarwe	143,5	127,7	105,8	106,6	102,5	102,7
Wintergerst	146,6	117,5	94,3	106,0	102,4	101,1
Totaal knolgewassen	124,1	137,5	43,5	14,1	21,6	17,3
Aardappelen	132,1	150,6	27,9	14,1	21,6	17,3
Suikerbieten	98,0	95,0	90,0	-	-	-
Dieren en dierlijke producten	115,8	119,5	113,2	97,5	100,2	100,0
Dieren	119,6	119,0	110,9	98,0	101,6	102,0
Runderen	118,3	119,8	114,9	105,6	105,4	105,2
Stieren	113,0	121,2	113,9	106,4	105,7	105,5
Vaarzen	121,6	127,0	119,4	118,6	118,5	118,7
Koeien	134,9	131,8	118,8	114,3	114,6	115,4
Kalveren	107,2	106,5	112,0	95,5	95,2	94,5
Varkens	123,7	120,9	108,5	89,7	97,0	97,7
Gevogelte	109,5	111,0	108,7	108,8	106,3	108,6
Dierlijke producten	105,4	120,9	119,7	96,1	96,6	94,3
Melk	98,4	122,2	120,0	92,5	92,6	91,1
Eieren	170,9	109,1	117,0	126,9	129,9	123,8

Afzetprijnsindexen in tuinbouw (2012 - maart 2015)

Basis 2010=100	2012	2013	2014	jan-15	feb-15	maart-15
Tuinbouwproducten	98,9	107,6	87,7	92,3	94,9	97,1
Totaal groenten	90,2	85,3	67,0	81,8	69,0	79,3
Totaal in volle grond	92,2	95,4	59,0	71,9	56,8	62,4
Witloof	88,7	65,8	60,3	78,6	61,1	69,5
Prei	98,2	107,5	33,2	59,8	39,6	39,6
Bloemkolen	103,3	118,6	95,9	-	-	-
Totaal in serres	85,7	76,6	72,3	150,3	138,6	106,7
Sla	96,6	75,6	76,4	152,8	126,0	74,9
Tomaten	81,7	66,3	71,8	-	-	-
Totaal fruit	102,3	148,3	101,5	88,9	91,8	83,2
Appelen	135,8	164,0	125,0	90,4	87,2	87,6
Peren	108,5	109,7	106,5	109,6	134,0	125,3
Niet eetbaar	102,5	100,6	103,7	96,4	122,8	104,7
Snijbloemen	109,0	110,5	106,7	110,8	135,0	126,9
Andere	114,4	118,4	100,0	93,6	97,1	97,6
Afzetprijnsindexen in land- en tuinbouw	114,4	118,4	100,0	93,6	97,1	97,6

Landbouweconomische rekeningen (tegen lopende prijzen): waarden tegen basisprijs (miljoen euro)					
	2011	2012	2013	2014 (voorlopig)	Gemiddelde 2011-2013
1. Granen (incl. zaden)	465,3	606,1	513,2	450,3	528,2
2. Nijverheidsgewassen	267,7	291,2	255,9	238,7	271,6
3. Voedergewassen	678,4	686,5	667,8	622,0	677,6
4. Groenten en tuinbouwproducten	1.247,6	1.314,0	1.275,8	1.186,1	1.279,2
Verse groenten	682,9	731,5	716,7	0,0	710,4
Planten en bloemen	564,8	582,5	559,1	0,0	568,8
5. Aardappelen (incl. zaden)	309,9	528,0	659,4	441,5	499,1
6. Fruit	458,2	496,4	413,5	406,5	456,0
7. Andere plantaardige producten	28,6	28,6	28,9	28,9	28,7
8. Plantaardige productie (1 tot 7)	3.455,8	3.950,9	3.814,5	3.374,0	3.740,4
9. Dieren	3.182,4	3.419,1	3.279,9	3.154,6	3.293,8
Rundvee	1.192,6	1.161,6	1.114,8	1.123,0	1.156,3
Varkens	1.551,1	1.657,2	1.626,2	1.456,7	1.611,5
Pluimvee	404,9	561,8	499,5	533,1	488,7
10. Dierlijke producten	1.240,2	1.350,4	1.473,1	1.508,2	1.354,5
Melk	1.031,0	1.106,5	1.289,8	1.317,1	1.142,4
Eieren	208,7	243,4	182,8	190,6	211,6
11. Dierlijke productie (9+10)	4.422,6	4.769,5	4.752,9	4.662,8	4.648,3
12. Productie van landbouwgoederen (8+11)	7.878,4	8.720,3	8.567,5	8.036,8	8.388,7
13. Diensten en nevenactiviteiten	78,8	78,8	79,6	81,3	79,1
14. Productie van de landbouwtak (12+13)	7.957,2	8.799,2	8.647,0	8.118,1	8.467,8
15. Intermediair verbruik	5.859,2	6.102,7	6.234,1	5.985,9	6.065,3
16. Afschrijving	740,9	771,9	787,3	807,4	766,7
17. Netto toegevoegde waarde tegen basisprijzen (14-15-16)	1.357,1	1.924,6	1.625,7	1.324,8	1.635,8
18. Beloning van werknemers	508,5	582,1	599,8	621,5	563,5
19. Andere belastingen op productie	3,9	7,4	6,9	7,0	6,1
20. Andere subsidies op de productie	692,7	638,4	597,6	579,7	642,9
21. Opbrengst van de productiefactoren (17-19+20)	2.045,9	2.555,6	2.216,4	1.897,5	2.272,6

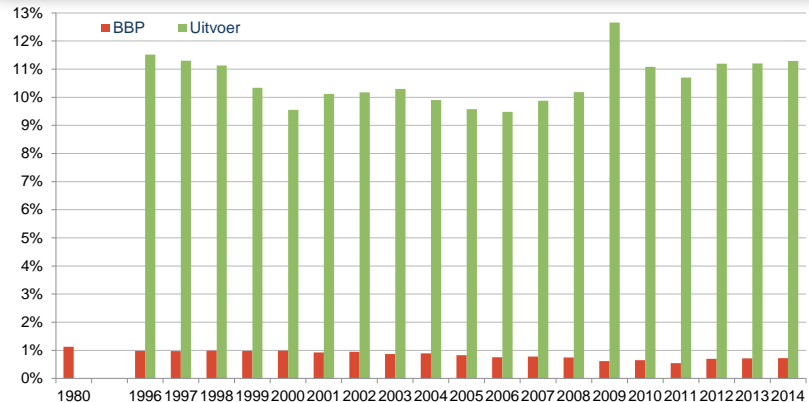
5. De landbouw in de Belgische economie

Het aandeel van de landbouw in de Belgische economie, dat al erg laag was, neemt nog verder af en is nu onder 1% gezakt. In 2014 produceerde de sector net geen 0,8 % van het bbp; in 1980 was dat nog 1,13%. Wanneer de voedingsnijverheid er echter aan wordt toegevoegd, wordt de plaats van de agro-voedingssector heel wat belangrijker.

In de uitvoer is het relatieve belang ervan overigens veel groter. De eigenlijke landbouw (dieren, dierlijke en plantaardige producten en vetten) nam 5,7% van de Belgische uitvoer voor zijn rekening. Daar kunnen nog de 5,5% uitvoer van voedingsmiddelen, dranken en tabak bij gerekend worden.

Aandeel van de landbouw in het bbp en de uitvoer (1980 et 1996-2014)

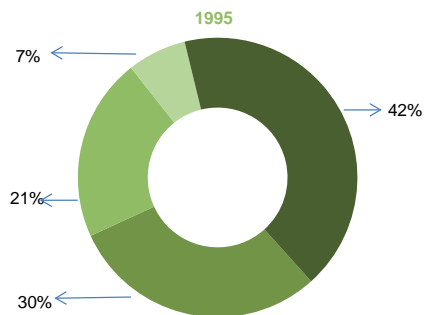
Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Uitvoer van de agro-voedingssector in waarde [miljoen euro] (1995, 2000, 2010-2014)

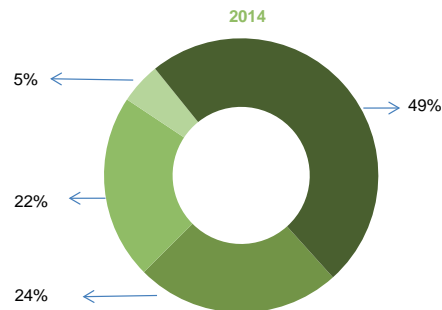
	1995	2000	2010	2011	2012	2013	2014
Totale Belgische uitvoer	112.877	158.038	210.006	238.152	238.919	243.345	246.253
Totaal agrovoedingssector	13.367	15.997	23.451	25.642	26.739	27.269	27.815
%	11,8%	10,1%	11,2%	10,8%	11,2%	11,2%	11,3%
Levende dieren en dierlijke producten	3.985	4.534	5.788	6.286	6.392	6.647	6.735
Levende dieren	396	423	366	368	392	420	415
Vlees en eetbaar slachtafval	1.801	1.964	2.712	2.886	3.045	3.017	2.923
Melk en zuivelproducten; vogeleieren; natuurhonig	1.544	1.775	2.295	2.578	2.506	2.722	2.899
Andere dierlijke producten	242	371	416	454	449	487	498
Plantaardige producten	2.836	3.405	5.390	5.645	5.952	5.758	6.063
Groenten, planten, wortels en knollen (voeding)	877	1.114	1.644	1.539	1.721	1.829	1.834
Fruit; schillen van citrusvruchten en meloenen	728	874	1.543	1.589	1.707	1.627	1.657
Granen, graanproducten	273	200	348	404	390	428	431
Andere plantaardige producten	958	1.217	1.854	2.114	2.134	1.874	2.141
Vetten, oliën, was	914	767	1.146	1.544	1.599	1.530	1.352
Voedingsproducten, dranken en tabak	5.632	7.291	11.126	12.167	12.796	13.334	13.666
Bereidingen van graan, meel, zetmeel of melk; gebak	772	1.250	1.974	2.139	2.111	2.235	2.299
Bereidingen van groenten, vruchten e.d.	713	907	1.676	1.875	1.988	2.333	2.326
Resten en afval; bereid voedsel voor dieren	635	739	1.111	1.225	1.388	1.451	1.422
Dranken, alcoholhoudende vloeistoffen en azijn	779	1.021	1.623	1.854	2.060	2.150	2.213
Andere	2.732	3.373	4.741	5.074	5.248	5.165	5.406

Uitvoer van de agro-voedingssector

- Levende dieren en dierlijke producten
- Plantaardige producten
- Vetten, oliën, was
- Voedingsproducten, dranken en tabak

- Levende dieren en dierlijke producten
- Plantaardige producten
- Vetten, oliën, was
- Voedingsproducten, dranken en tabak

Bruto binnenlands product (2002, 2009-2014)

	2002	2009	2010	2011	2012	2013	2014
bbp tegen marktprijzen	336.929	372.315	381.625	387.835	388.184	389.291	393.414
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	2.638	2.723	2.912	2.836	2.709	2.798	2.848
%	0,78%	0,73%	0,76%	0,73%	0,70%	0,72%	0,72%
Industrie	56.290	57.646	60.656	60.171	60.108	59.710	60.827
Bouwnijverheid	14.215	17.937	18.112	19.539	19.902	19.641	20.279
Diensten	227.858	254.818	259.128	264.817	264.622	266.458	268.375
Andere componenten	35.925	39.373	40.997	40.638	40.844	40.685	41.112

Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak, ramingen in kettingeuro's (referentiejaar 2012, miljoenen euro's).

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Faillissementen (2000, 2009-2014)							
	2000	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Totaal	6.805	9.420	9.570	10.224	10.587	11.740	10.736
Landbouw en visserij	87	114	97	82	84	99	80
Industrie, energie en winning van delfstoffen	588	571	565	574	632	624	597
Bouwnijverheid	868	1.442	1.560	1.693	1.802	2.065	1.977
Diensten	5.007	6.955	7.290	7.875	7.998	8.886	8.080
Niet-gedefinieerde activiteit	255	338	58		71	66	2

Kerncijfers in de voedingsindustrie				
	Plaats in de industrie			
		%	Rangorde	
Jaarlijkse omzet (miljard €, 2014)*	48,0	17,2%	2	
Toegevoegde waarde (miljard €, 2013)	7,4	14,6%	3	
Tewerkstelling (werknemers 2014)	73.219	17,7%	2	

* Voorlopige cijfers.

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen en Federatie Voedingsindustrie.

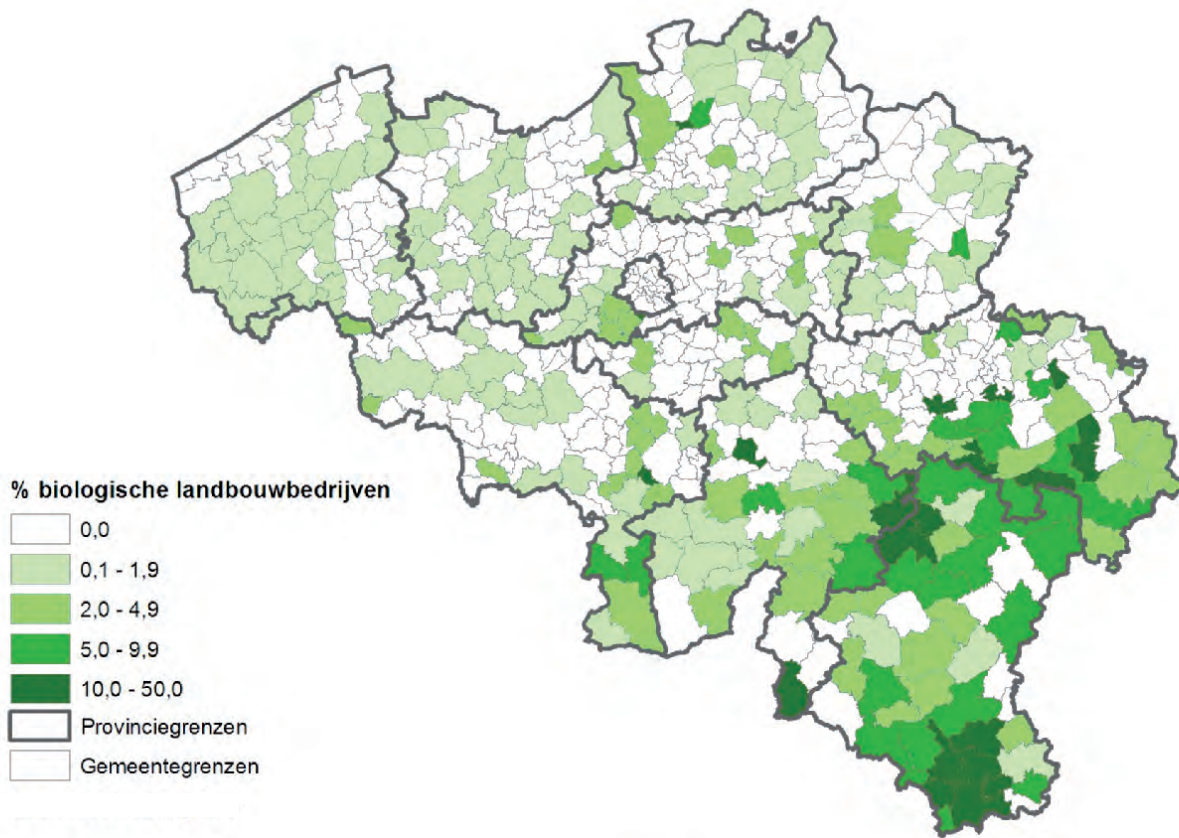
6. Focus: biologische landbouw

De biologische landbouw in België wint gaandeweg aan belang, maar de cijfers over het aantal ondernemingen en de oppervlakte cultuurgrond laten zien dat dit vooral een Waalse aangelegenheid is; zoals blijkt uit het kaartje met de percentages biobedrijven per gemeente. In de laatste vijf jaar bedroeg het gemiddelde jaarlijkse groeipercentage van het aantal ondernemingen 10% voor het hele land. Het aantal biogecertificeerde runderen is sterk toegenomen, met een stijging van 44% in Wallonië in de afgelopen vijf jaar.

Uit de opsplitsing per bedrijfstype blijkt dat in Wallonië vooral de veetelers omgeschakeld zijn, terwijl het in Vlaanderen vooral gaat om tuinbouwbedrijven. Een en ander heeft natuurlijk te maken met de verschillende specialisaties in beide gewesten.

Percentage biologische landbouwbedrijven per gemeente in (2010)

25 Km

Biologische landbouw: aantal bedrijven, oppervlakte en runderen (1987, 1997, 2009-2014)								
	1987	1997	2009	2010	2011	2012	2013	2014
België								
Aantal bedrijven	109	291	1.009	1.126	1.236	1.389	1.487	1.630
Oppervlakte (in ha)	1.000	6.818	41.187	48.537	53.870	59.308	62.471	66.693
Aantal runderen			53.755	63.887	68.738	72.704	76.214	76.443
Vlaanderen								
Aantal bedrijven	72	107	230	242	256	299	332	343
Oppervlakte (in ha)	417	820	3.492	3.659	3.822	4.563	5.042	5.042
Aantal runderen			2.533	2.554	2.676	3.014	3.080	2.801
Wallonië								
Aantal bedrijven	37	184	779	884	980	1.090	1.155	1.287
Oppervlakte (in ha)	583	5.998	37.695	44.878	50.048	54.745	57.429	61.651
Aantal runderen			51.222	61.333	66.062	69.690	73.134	73.642

Bron: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Departement EWBL/AMS, Ministerie van het Waals Gewest/DGA, BioForum, Blik en Ecocert.

Verdeling van de biobedrijven (of bedrijven in omschakeling) per bedrijfstype (2007)			
	Vlaanderen	Wallonië	België
Gespecialiseerde tuinbouwbedrijven	30,8%	2,4%	10,2%
Fruiteeltbedrijven	10,9%	1,5%	4,0%
Bedrijven met schapen, geiten en andere graasdieren	9,0%	10,2%	9,9%
Gespecialiseerde rundveebedrijven	21,8%	65,5%	53,5%
Gespecialiseerde veredelingsbedrijven (dieren)	1,9%	1,0%	1,2%
Bedrijven met combinaties van gewassen	5,8%	2,9%	3,7%
Bedrijven met veeteeltcombinaties	2,6%	4,1%	3,7%
Bedrijven met gewassen en vee gecombineerd	11,5%	6,6%	7,9%
Akkerbouwbedrijven	5,8%	5,8%	5,8%

© etienne@vosk-praha.cz

© Heath Johnson

© Soru Epotok - Fotolia

© Dusan Kostic - Fotolia

© Igor Strukov - Fotolia

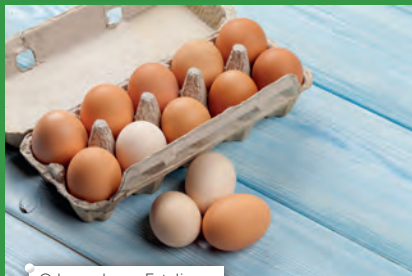
© Ariane Citron - Fotolia

© weerapat1003 - Fotolia

© Pictures news - Fotolia

© karandaev - Fotolia

© tiplyashina - Fotolia

© josef muellek

© Minerva Studio - Fotolia

© Idprod - Fotolia

© Olympixel - Fotolia

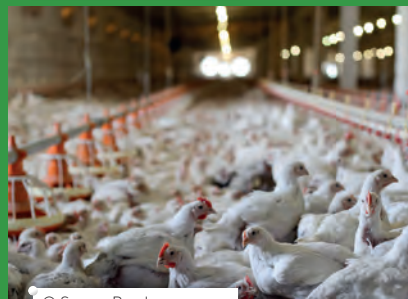
© Gilles ARROYO

© Sound and Picturedesign

© Hanze - Fotolia

© Sergey Bogdanov

© yevgeniy11 - Fotolia

Statistics Belgium

STATISTISCH OVERZICHT VAN BELGIË

De Algemene Directie Statistiek van de Federale Overheidsdienst Economie heeft als opdracht het **verzamelen, verwerken** en **verspreiden** van **relevante, betrouwbare** en **geduide** statistische en economische informatie, dankzij een modern en performant statistisch apparaat.

Bezoek onze website: www.statbel.fgov.be

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Statistiek - Statistics Belgium

Communicatieverantwoordelijke: Dominique De Baets

North Gate III, Koning Albert II -laan 16 B-1000 Brussel
E-mail: statbel@economie.fgov.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: NICO WAEYAERT

PUBLICATIECODE S000.01N/2015
ONDERNEMINGSNUMMER: 0314.595.348